

De Cultuur Loper op basisschool Klaverweide in Roosendaal

Als onderdeel van de monitoring van De Cultuur Loper heeft KPC Groep in 2015 met 4 voorloperscholen gesprekken gevoerd. De 4 gespreksverslagen vertellen het verhaal van een school die de stappen van De Cultuur Loper doorloopt. Chronologische verslaglegging en persoonlijke citaten wisselen elkaar hierbij af. Uit de verhalen blijkt dat De Cultuur Loper geen keurslijf is, maar een programma waarbij de eigen visie en mogelijkheden van de school leidend zijn.

Een gesprek met directeur Ad Paantjens en icc'er en leerkracht Ingeborg Kannekens.

Het begin van het verhaal

In het voorjaar van 2013 organiseert de coördinator van de marktplaats cultuureducatie van Roosendaal (later de intermediair) een bijeenkomst voor cultuurcoördinatoren van de basisscholen in Roosendaal. Omdat de (toenmalige) cultuurcoördinator van Klaverweide is verhinderd, neemt Ad deel aan de bijeenkomst, waarin ook uitleg wordt gegeven over De Cultuur Loper. Ad is meteen enthousiast en vraagt zich af waarom Klaverweide zich nog niet heeft aangemeld als deelnemer. Hij begrijpt van andere scholen dat het niet altijd gemakkelijk is voor cultuurcoördinatoren om hun enthousiasme over te brengen op de directeur van hun school. En dat dit een groot struikelblok is om deel te nemen.

Ad: "Bij mij was het vuurtje na de informatie over De Cultuur Loper gaan branden. Ik zag grote mogelijkheden om wat we al in ons schoolplan hadden staan nog concreter te maken en meer handen en voeten te geven dan al het geval was."

Ad legt zijn plan om deel te gaan nemen voor aan de werkgroep Cultuureducatie van de school en deze stemt in. De icc'er schrijft de school nog voor het einde van het schooljaar in. Het team wordt aan het begin van het nieuwe schooljaar min of meer 'overvallen' met de mededeling dat de school gaat deelnemen aan De Cultuur Loper. In het schoolplan is overigens al wel opgenomen dat Klaverweide aan de slag wil met cultuureducatie. De Cultuur Loper wordt gezien als voertuig om die plannen te realiseren. Maar nog zonder dat iemand, inclusief Ad, zich realiseert wat dat zal gaan betekenen...

Assessment en formuleren van ambities

Uit het assessment blijkt dat Klaverweide in het kwadrant 'onderzoeker' zit. En daar zit de school nog steeds. Het is niet de ambitie van Klaverweide om leerlingen heel goed te laten worden in 'iets', maar juist om hen overal mee in aanraking te brengen. Om de leerlingen open en nieuwsgierig in de wereld te laten staan. Dit past goed bij de algehele visie van de school van actief leren. Van het hebben van een nieuwsgierige, ontdekkende en onderzoekende houding. Nieuw is wel de 'ontdekking' dat de school cultuureducatie kan inzetten om deze visie verder uit te werken en vorm te geven.

Het ambitiegesprek vindt plaats in een periode met een vacuüm tussen twee cultuurcoördinatoren in. Vanuit de school neemt alleen de directeur deel aan dit gesprek. Samen met de coach van

Kunstbalie en de intermediair. Het gesprek, waarin met een 'poppetje' wordt gewerkt, en de vraag is wat de school deze denkbeeldige leerling wil meegeven aan cultuureducatie op school, is erg goed en verhelderend. De aanvankelijke ambitie om leerlingen 21ste eeuwse vaardigheden te leren wordt gaandeweg 'getrechterd' tot de ambitie om werk te maken van creativiteitsontwikkeling. Het ambitiegesprek maakt concreet waarom De Cultuur Loper zo goed aansluit bij de visie van de school.

Ad: "Mijn visie was tot nu toe vooral een gevoel, maar door het ambitiegesprek kreeg het woorden. Het werd van iets abstracts tot iets concreets. Van een drive waar ik iets mee moest omdat het belangrijk is, tot iets waarvan ik kon vertellen waarom het belangrijk is."

Maar tegelijkertijd maakt Ad zich zorgen. Het traject tot nu toe is constant een 'bevestiging' van zichzelf, omdat hij tot nu toe de enige is van de school die erbij betrokken is. Hij realiseert zich, en dat komt ook uit het ambitiegesprek, dat hij moet oppassen dat De Cultuur Loper op zijn school geen one-man-show wordt; geen eenmansactie. Het vuurtje van Ad moet ook bij de teamleden gaan branden en er moet een fundament gelegd worden waarin duidelijk is waar het echt om gaat.

Ad: "Aan de ene kant was het ambitiegesprek heel fijn omdat cultuureducatie handen en voeten kreeg. Omdat duidelijk werd welke culturele vermogens en waarden we de leerlingen willen meegeven. Maar tegelijkertijd was er de angst om het team niet mee te krijgen in het proces."

Het meekrijgen van het team is des te belangrijker omdat het hier niet 'slechts' om cultuureducatie gaat, maar om een totale schoolontwikkeling. Om het weghalen van tussenschotten en het verbinden van alle onderwerpen in het schoolontwikkelingsplan. En ook om het verbinden van, en verwijderen van tussenschotten tussen, de vakken.

Aan de start van het traject is het probleem niet zozeer dat teamleden niet 'mee willen', maar dat niet iedereen begrijpt waar het nu eigenlijk om gaat. En dat teamleden wel instemmen, maar het initiatief om cultuureducatie op Klaverweide vorm te geven overlaten aan Ad en/of slechts enkele anderen. Dit geeft onvoldoende basis om werkelijk te veranderen.

Ad: "Voor mij wordt het gedurende het traject steeds scherper waar het in essentie om gaat. Waar ik eerst nog 20 zinnen nodig had om dat uit te leggen, kan ik dat nu in 3 zinnen doen."

In dit stadium van het traject wordt Ingeborg 'aangestoken' door het enthousiasme van Ad en geeft ze aan zeer geïnteresseerd te zijn om de nieuwe cultuurcoördinator van de school te worden. Dat ze zelf altijd dol is geweest op theater en het liefst naar de theaterschool was gegaan doet daarbij ook een duit in het zakje.

Het betrekken van het team en de start van activiteiten

De eerste teambijeenkomst staat in het teken van het formuleren van ambities. Op dezelfde wijze als in het eerdere ambitiegesprek worden per bouw 'poppetjes' gemaakt waarin centraal staat: wat willen we de leerlingen meegeven? Waar willen we eind groep 8 uitkomen, en welke keuzes maken we in dat perspectief voor groepen 1/2, 3/4, 5/6 en 7/8?

Het blijkt niet mee te vallen om de ambities in onderling overleg te bepalen. Er zijn veel verschillen in wensen en ideeën tussen de leerkrachten onderling. En daar willen de leerkrachten ter plekke uitkomen. Een onmogelijke opgave...

Ingeborg: "Er werd vooral heel veel gedacht in 'niet': daar hebben we geen tijd voor; dat gaat in de praktijk toch niet werken en we moeten al zoveel. Het werd een scala van gepiep. Er waren heel veel beren op de weg."

Na deze ervaring daagt Ad de leerkrachten uit om in mogelijkheden te gaan denken (en niet in 'niet'). Om eerst te dromen en groot te gaan denken. En dat het filteren dan later wel komt. Vanaf nu wordt een start gemaakt met het echt nadenken over wat de school de kinderen mee wil geven met betrekking tot cultuureducatie. De eerste uitkomst is, dat overeenstemming ontstaat over het idee, dat het belangrijk is dat leerlingen tot en met groep 6 vooral kunnen 'proeven' en dan in groep 7 en 8 een voorkeur kunnen aangeven, zodat ieder kind een eigen specialisatie kan gaan volgen.

Hier is een eerste stap gemaakt van 'rechtlijnig' denken naar meer fundamenteel nadenken over de rol van cultuureducatie op school. Achteraf beschouwd is in de eerste teambijeenkomst stap 1 in de communicatie overgeslagen. De eerste stap had uitwisseling moeten zijn, met respect voor ieders mening, en zonder al in die bijeenkomst knopen te willen doorhakken. Er is echter meteen naar stap 3 gegaan: komen tot overeenstemming. En overeenstemming is vooral elkaar overtuigen van ieders gelijk, waarbij de meesten uitgaan van de gedachte: 'mijn manier is de beste'.

In december 2013 wordt de eerste activiteit met het team uitgevoerd. Het is een inspiratiebijeenkomst van SNENS over creativiteit. Het team is enthousiast en het kwartje valt. Nu wordt de echte klik gemaakt met het anders kijken naar creativiteit. Nu komt de verbinding tot stand tussen visie en activiteiten.

Ad: "Vóór de bijeenkomst met SNENS was er bij mij nog geen zekerheid of de teamleden wel door hadden wat creativiteit is. Wat kwaliteit is en wat bijdraagt aan creativiteitsontwikkeling. Waar de verbinding zit met andere vakken. En dit besef was er na de bijeenkomst. Tegelijkertijd was er ook het gevoel ontstaan 'dat willen wij ook!'"

Teamleden nemen na deze bijeenkomst met meer vanzelfsprekendheid hun eigen rol en tonen initiatief. Dat neemt niet weg dat duidelijk is dat Klaverweide nog een hele weg te gaan heeft. Om te komen naar een transfer van één goed voorbeeld tijdens de bijeenkomst met SNENS naar het zelf bedenken van goede activiteiten en het definitief afstappen van allemaal dezelfde werkjes laten maken door alle kinderen in een klas, is de nodige tijd en inspanning vereist.

Na de startactiviteit met SNENS is begin 2014 de 'kunstkriebeldag' georganiseerd op Klaverweide. In het verleden werd elk jaar een 'creadag' georganiseerd. Die wordt in 2014 omgedoopt tot 'kunstkriebeldag', om te benadrukken dat deze dag dit jaar vanuit de invalshoek van creativiteitsontwikkeling van de leerlingen wordt opgezet. Alle aanbieders krijgen de opdracht activiteiten te organiseren die de creativiteit van leerlingen stimuleren. En dan duikt het volgende probleem op. De school heeft een goed verhaal en weet goed wat ze wil. Ze zoekt cultuuraanbieders bij dit

verhaal. Een aantal aanbieders blijkt het verhaal te snappen, maar anderen helemaal niet.

Ingeborg: “De dag was een ‘Annie M.G. Schmidt-dag’. Een van de onderdelen was het verven van Annie M.G. Schmidt. Erg leuk, maar een van de kinderen wilde de mond van Annie een andere kleur geven dan rood, maar dat mocht niet van de aanbieder. Volgens deze aanbieder had Annie altijd rode lippenstift.”

De school beseft dat ze verder is dan een aantal cultuuraanbieders. En dit is niet wat hun aanvankelijke verwachting is. Ze zijn erdoor verrast. De vraag is nu hoe Klaverweide er in de toekomst voor kan zorgen dat de activiteiten van de cultuuraanbieders passen binnen de visie van de school. Ook de cultuuraanbieders zullen moeten worden meegenomen in het verhaal van de school...

Ad: “Je gaat ervan uit dat cultuuraanbieders voorop lopen. Maar dat blijkt niet altijd het geval te zijn. Het vertrouwen dat lessen van cultuuraanbieders 100 keer beter zijn dan die van de school zelf blijkt niet (altijd) gegrond te zijn.”

Ook begin 2015 is er een dag georganiseerd op Klaverweide. Deze heet nu ‘de kunstkriebel- en podiumprikkeldag’ (de kkpp).

Ingeborg: “Een nieuw teamlid zei: ‘dat is leuk een kunstkriebeldag, maar volgens mij willen we ook iets met theater. En dan moeten we daar ook iets over zeggen. We moeten iets met podium’. Waarop

een ander teamlid zei: ‘podiumprikkel’. En toen werd het de kunstkriebel- en podium prikkeldag.”

De dag wordt door de icc’er, samen met het team georganiseerd.

Ad: “Hier ben ik volkomen niet bij betrokken geweest. Het tegenover-gestelde van mijn aanvankelijk angst is hier bewaarheid. Wat eerst een droom was zag ik op deze dag werkelijkheid worden. Op deze dag zag ik ook dat alle cultuuraanbieders snaptten wat de school wilde. Waarom dat zo was weet ik niet, maar het was zo!”

Ingeborg geeft aan dat de voorbereiding met de cultuuraanbieders zorgvuldig vanuit de visie en bedoelingen van de school heeft plaatsgevonden. Op het moment van organiseren is Ingeborg doordrongen van wat de school wil bereiken met de dag. De intermediair wordt ingeschakeld. Ingeborg heeft zeer goede ervaringen met haar vanuit haar ICC-opleiding. Ze vraagt de intermediair om haar in contact te brengen met aanbieders die in staat zijn activiteiten te organiseren vanuit de visie van de school. Zij zelf kent de mensen niet. De intermediair heeft dit gedaan en Ingeborg onderhoudt vanaf dat moment de contacten met de aanbieders. De aanbieders krijgen alle vrijheid en ruimte, maar tegelijkertijd worden de geleerde lessen tijdens de dag in 2014 goed in het oog gehouden! De dag is een succes en is het vele werk waard geweest.

Ingeborg: “Alle aanbieders gingen - zonder uitzondering - aan het eind van de dag weg met de tekst: ‘mogen we volgend jaar terug komen?’ De organisatie heeft naar twee kanten goed gewerkt. Zowel voor de school als voor de aanbieders.”

Meerjarenvisie en implementatie

De volgende stap is het borgen van wat Klaverweide heeft bereikt en het in de mensen zelf laten zitten. Dat gebeurt in een meerjarenvisie. De vraag is wat willen we bereiken, en hoe gaan we dat als school voor elkaar krijgen. Precies op dit moment komt de intermediair met een projectplan van dansgezelschap de Stilte om samen met scholen iets te doen op het gebied van creativiteitsontwikkeling. Ze hebben daar een nadrukkelijke visie op, met dans als ingang. Het gaat er uiteindelijk om dat leerkrachten leren vanuit welke vragen van kinderen zij in gesprek en tot verdieping kunnen komen.

Ad: "Eigenlijk deed zich dezelfde situatie voor als aan het begin van het traject. De Stilte komt voorbij via de intermediair. Ik lees het en word enthousiast en denk 'daar gaan we weer'. Ik ben degene die enthousiast is en uiteraard is het weer vlak voor de vakantie. En het gaat om een project dat direct na de vakantie van start moet gaan."

Ad betreft direct Ingeborg bij het verhaal, die op dat moment de beoogde nieuwe cultuurcoördinator van Klaverweide is.

Ingeborg: "Ad liet me het verhaal van de Stilte zien en vroeg me ga je mee naar de Stilte? Ik kan je wel een middag vrij roosteren om samen te gaan. Dan gaan we eerst samen luisteren en kijken we daarna wel wat de werkgroep ervan vindt"

Na hun bezoek aan de Stilte zijn zowel Ad als Ingeborg enthousiast en wordt de vraag om deelname bij de cultuurwerkgroep neergelegd. Omdat de vraag zo 'last minute' is, komt voor het team de verrassing aan het begin van het nieuwe schooljaar. Op de eerste teamvergadering krijgen zij te horen dat de plannen op het

gebied van cultuureducatie een concrete invulling krijgen: we gaan dit jaar met zijn allen met dans aan de slag! Meer weten ze op dat moment nog niet. Ze weten niet dat de eerste stap is dat ze eerst samen met het team gaan dansen.

Ingeborg: "We hebben tegen het team gezegd: we gaan 10 december naar de Stilte en dan zie je wel wat er gebeurt. Maar trek wel gemakkelijke schoenen aan!"

Ad: "Het team vindt het erg spannend. Er worden allerlei voorbehouden gemaakt. Zoals 'je weet toch dat ik last heb van mijn rug hè'. Het idee achter deze activiteit is dat we leerkrachten in dezelfde situatie brengen als leerlingen. We gaan straks namelijk aan de leerlingen uit groepen 7 en 8, die we hier nog nooit mee in aanraking hebben gebracht, vragen om met elkaar te gaan dansen. Als wij dat van hen gaan vragen dan is het minste wat we kunnen doen eerst zelf ondergaan wat we van hen gaan vragen."

De aanvankelijke nervositeit van het team maakt plaats voor leren. De leerkrachten krijgen opdrachten die ook leerlingen zullen krijgen. De aanbieder vraagt de leerkrachten 'wat hebben jullie mij zien doen?' en dit wordt geëvalueerd in het perspectief van wat dit voor leerlingen zal betekenen.

In het vervolgesprek van Ad en Ingeborg met de Stilte worden verdere afspraken gemaakt. Er wordt een traject van drie jaren afgesproken:

- het inspiratiejaar (is nu achter de rug);
- het verdiepingsjaar (dit jaar);
- het verbindingsjaar.

Het inspiratiejaar is omgezet in een activiteitenplan voor het eerste jaar. Ouders zijn erg enthousiast over De Cultuur Loper en over het feit dat

Klaverweide samenwerking is aangegaan met een professioneel dansgezelschap. In het verdiepingsjaar zullen de ouders expliciet worden meegenomen. Klaverweide wil een ouderpanelavond organiseren waarin de Stille een voorstelling voor de ouders komt spelen en vertelt wat er op Klaverweide gaat gebeuren. Het is van belang dat niet alleen het team en cultuuraanbieders snappen wat Klaverweide doet, maar zeker ook dat de ouders dat snappen. En dat belang is groter dan alleen cultuureducatie op school.

Klaverweide wil dat ook ouders (weer) enthousiast worden over cultuureducatie en er ook buiten schooltijd aandacht aan gaan besteden met hun kinderen. Daarmee wordt pas echt een voedingsbodem gelegd voor cultuur, kunst en erfgoed. En dat is iets waar Roosendaal als stad behoefte aan heeft. Andere steden hebben dat al veel meer.

In het DCL- traject heeft de intermediair een uiterst belangrijk rol gespeeld. Ze is niet alleen intermediair geweest, maar ook aanjager. Ze heeft veel van de grond gekregen in Roosendaal wat betreft samenwerking en heeft een nadrukkelijke rol gespeeld als ambassadeur. Niet alleen op het niveau van de scholen, maar ook op bestuursniveau.

De vraag naar het zichtbaar maken van de resultaten van het traject is op dit moment moeilijk te beantwoorden. Zichtbaar is niet altijd hetzelfde als meetbaar. Ook hier gaat het om een proces. Op dit punt worden bovenscholers de nodige stappen gezet. Samen met de intermediair en Pieter Mols voert Ad een traject met de cultuurcoördinatoren van KPO Roosendaal, waarbij wordt

geprobeerd samen met elkaar het ‘verhaal van Roosendaal’ te maken. In dat verhaal wordt nu langzaam toe gegaan naar de meetbaarheid.

Wat voor Klaverweide het meest belangrijk is, is dat de leerling die de school na groep 8 verlaat zo veel mogelijk heeft behouden van wat hij als kleuter meebracht.

Ad: “Op school leren we kinderen veel aan, maar we leren hen ook veel af. Met name op het gebied van creativiteit en op het gebied van een onderzoekende houding. Als deze houding niet wordt afgeleerd, maar juist verrijkt met vaardigheden, dan hebben we het als school goed gedaan. En als we dat dan ook ‘meetbaar’ kunnen maken (waarnaar we nu op weg zijn; maar het is wel een moeilijke weg), dan is DCL voor ons geslaagd.”

“Een mooi voorbeeld van wat we willen speelde zich af in groep 3. De leerlingen kregen de opdracht in groepjes van vier een piratenboot te maken. In deze opdracht hoefden ze zich slechts aan 2 regels te houden:

- de boot moet herkenbaar zijn als piratenboot zonder te vertellen dat het een piratenboot is;
- elk groepje krijgt één kaartje waarop een vraag mag worden gesteld aan de leerkracht.

Al snel kwam er een proces op gang waarin kinderen elkaar gingen bevragen en op zoek gingen naar oplossingen voor problemen die ze tegen kwamen. Alle groepjes kwamen met andere boten, waar ze zonder uitzondering trots op waren. Als ‘buitenstaanders’ desgevraagd antwoordden: ‘dat is een boot’, was de verbazing groot dat men niet zag dat het een piratenboot was. En dan werd

op zoek gegaan hoe dat wel duidelijk kon worden gemaakt in het product.”

Bij het formuleren van de meerjarenvisie heeft het door De Cultuur Loper ontwikkelde instrument een waardevolle rol gespeeld. Het geeft een goed kader om na te denken wat het betekent voor de leerling, maar ook voor het team.

Ad: “Bij voortduring gaat het om het doordenken van de bedoeling die je hebt met een activiteit. Het kan nog steeds voorkomen dat alle leerlingen dezelfde werkjes maken, maar dan zal het doel bijvoorbeeld nooit ‘creativiteit’ zijn. Maar wellicht wel het oefenen van vaardigheden. Zodra we niet meer nadenken over waarom we iets aan het doen zijn, en het als ‘kunstje’ uitvoeren, dan heeft het geen betekenis meer.”

De stip aan de horizon blijft bij voortduring van groot belang. Die mag nooit uit het oog worden verloren. Maar het blijft een natuurlijk proces. Dat laat zich niet in een exacte planning drukken. Dat zou de school de creativiteit en vrijheid ontnemen om het proces goed te doorlopen. De Cultuur Loper is een onderdeel van het proces van cultuurverandering dat op Klaverweide gaande is.

Een van de belangrijkste redenen waarom dit op deze school werkt, is dat de durf om te kiezen er is. En dat er substantieel tijd voor vrij wordt gemaakt, vanuit de overtuiging dat het de school betere leerkrachten oplevert. En deze keuze te durven maken ondanks kritiek en aarzelingen van anderen. Het ontbreken van die durf is een belangrijke reden dat het op andere scholen niet lukt.

Ad: “De houding die we bij leerlingen proberen te bewerkstelligen zijn we tegelijkertijd ook bij onszelf aan het bewerkstelligen. Ook wij

moeten op dezelfde wijze in de wereld staan. En dan is het ook geen kunstje meer, maar zit het in ons dagelijkse handelen. Dit zijn sneeuwballen die niet meer te stoppen zijn. Als ik de school verlaat gaat dit gewoon door.”

Wat er op Klaverweide gebeurt heeft ook op KPO-niveau effecten. Ook op bestuursniveau is er expliciete aandacht voor cultuureducatie, met Ad als een van de aanjagers, samen met de intermediair en Pieter Mols. Met 25 directeuren van basisscholen wordt nu fundamenteel gesproken over brede ontwikkeling en cultuureducatie. En dat is van groot belang omdat Ad aan het begin van het traject van icc'ers hoorde, dat het ontbreken van de durf om keuzes te maken door directeuren een groot struikelblok is om adequaat aan de slag te gaan met cultuureducatie.

De 4 CmK-doelen

Welke verworvenheden kunnen voor basisschool Klaverweide worden vermeld in het perspectief van de 4 CmK-doelstellingen?

1. De ontwikkeling, verdieping of vernieuwing van het curriculum

Klaverweide besteedt veel aandacht aan het geven van een structurele, vakoverstijgende plaats aan cultuureducatie binnen het curriculum. De focus ligt daarbij op 21ste eeuwse vaardigheden, geconcretiseerd in talentontwikkeling. Het DCL-traject fungeert binnen Klaverweide ook als bredere cultuuromslag op school, waarin fundamenteel wordt nagedacht over het koppelen van activiteiten aan de visie van de school.

2. De deskundigheid van de leerkrachten (en pedagogisch medewerkers)

Aan de deskundigheidsontwikkeling van de leerkrachten wordt op teamniveau gewerkt. Met het gehele team wordt deelgenomen aan professionaliseringsbijeenkomsten, uitgevoerd door SNENS en de Stilte, in het perspectief van het realiseren van de visie van Klaverweide op (cultuur)onderwijs.

3. Samenwerking tussen school en (culturele) omgeving

De school zet in op samenwerking met de culturele omgeving. Zowel ten behoeve van de professionalisering van de leerkrachten als ten behoeve van de leerlingen. Het organiseren van een jaarlijkse 'kunstkriebeldag' of kunstkriebel- en podiumprikkel-dag' vormt daar een goed voorbeeld van. Kenmerkend is daarbij dat Klaverweide met de cultuuraanbieders het gesprek aangaat wat ze wil bereiken met de activiteiten van de cultuuraanbieders. Het gaat om het leveren van een bijdrage aan de realisatie van de visie van de school.

4. Instrumenten voor het beoordelen van de culturele ontwikkeling van leerlingen

Van alle CmK-doelstellingen vindt Klaverweide dit de moeilijkste. Toch is er een begin gemaakt met het toewerken naar het beoordelen van de creativiteitsontwikkeling van leerlingen. Samen met een expert en op basis van wetenschappelijke inzichten. De eerste ideeën zijn er!

Auteur: Ria Timmermans, KPC Groep

Het gesprek met Klaverweide had plaats op 25 juni 2015.

Een artikel over De Cultuur Loper, gepubliceerd door Kunstbalie.

